

Chladiva CFC, HCFC a HFC - zákazy, omezení, regulace - I

Ing. Bohuslav Špaček, Svaz CHKT

Problematikou regulovaných látek jsme se ve Zpravodaji podrobně zabývali již v čísle 8/2005. Vzhledem k nově zaváděnému rozšíření omezování chladiv i na skleníkové plyny (podrobně zpracování problematiky ve Zpravodaji č. 6/2007) uvedeme v následujícím stručně shrnutí zákazů, omezení a regulace chladiv obou skupin, tj. regulovaných látek i skleníkových plynů.

I. Regulované látky

Regulované látky jsou vyjmenovány v příloze I evropského nařízení a v chladicí technice jsou tyto látky představovány zejména CFC a HCFC chladivy, výběr hlavních z nich je například:

CFC - R 11, R 12, R 13, R 115, R 502 (R 22 + R115)

HCFC - R 22, R 123, R 124, R 141b, R 401A, R 401B, R 408A, R 408B.

Základními legislativními kameny jsou Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2037/2000 ze dne 29. června 2000 o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, dále české dokumenty Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně

ovzduší v úplném znění zákona č. 472/2005 Sb. a Nařízení vlády č. 117/2005 Sb.

Zákazy:

Zákaz používání CFC látek při servisu

Zákaz uvádění na trh výrobků s CFC látkami - za úplaty i bezúplatně

Zákaz výroby CFC a HCFC látek

Zákaz výroby výrobků s CFC a HCFC látkami

Zákaz používání HCFC látek při servisu vybraných zařízení (viz tab. 1)!

Domácí chladničky a mrazničky, neuzavřené systémy s přímým vypařováním a klimatizace motorových vozidel,	které byly vyrobeny po 31.12.1995.
Klimatizační systémy v železniční dopravě,	které byly vyrobeny po 31.12.1997.
Zařízení určená pro použití ve veřejných a distribučních chladírnách a skladech a v zařízeních se vstupním příkonem nad 150 kW,	která byla vyrobena po 31.12.1999
Ostatní zařízení pro chlazení a klimatizaci,	která byla vyrobena po 31.12.2000,
a pokud mají příkon pod 100 kW, tak jen ta,	která byla vyrobena po 30.6.2002.
Reverzní systémy klimatizace a tepelná čerpadla,	které byly vyrobeny po 31.12.2003.

Tab. 1 Seznam zařízení s HCFC látkami, u kterých je zakázáno použití HCFC chladiva při servisu

Do chladicího okruhu zařízení, na které se zákaz použití HCFC chladiva při servisu nevztahuje, je možno doplňovat HCFC chladivo:
nové do 31. 12. 2009
pouze recyklované do 31. 12. 2014.
Zákaz uvádění na trh jednorázových obalů s regulovanými látkami

Povinnosti:

1) servisních firem a fyzických osob oprávněných k podnikání

a) vlastnit povolení MŽP ČR na:

- servisní činnost zařízení s obsahem regulovaných látek, která je spojena se zásahy do chladicího okruhu (odsávání, recyklace chladiva, doplňování chladiva)
- znovuzískávání (odsávání) regulovaných látek při servisu zařízení
- recyklaci nebo regeneraci regulovaných látek (přečištění a následné opětovné použití)
- znovuzískávání (odsávání) regulovaných látek při likvidaci starých zařízení

b) podat hlášení MŽP ČR do 28.2. za předešlý rok o:

- zacházení s regulovanými látkami a výrobky, což je:
 - dovoz, vývoz, dodávání na trh, skladování, sběr, recyklování, regenerování a zneškodňování regulovaných látek
 - dovoz, vývoz, dodávání na trh výrobků, které obsahují regulované látky, sběr a skladování vyřazených výrobků, jejich servis a jejich recyklace,Hlášení obsahuje informace o množství regulovaných látek, se kterými se skutečně v předchozím kalendářním roce zacházelo, v rozsahu, který zahrne množství v zásobách, zneškodněné, recyklované nebo regenerované podle jednotlivých regulovaných látek včetně výrobků, které je obsahují

c) kontroly těsnosti chladicích okruhů s regulovanými látkami o obsahu nad 3 kg: - provádět osobami zapsanými do registru MŽP ČR.

2) provozovatelů zařízení s náplní regulované látky nad 3 kg:
a)
každoročně zajistit kontrolu těsnosti těchto zařízení autorizovanou osobou zapsanou v registru MŽP ČR a výsledky kontroly evidovat a uchovávat
b)
zjištěné závady způsobující úniky regulovaných látek odstranit nejpozději do 1 měsíce od jejich zjištění (úniku je nutné zabránit okamžitě po zjištění!).

3) výrobců, dovozců do ČR, vývozců z ČR, prodejců a přepravečů regulovaných látek a výrobků, které je obsahují:

- a)
uvést zřetelné označení „Nebezpečné ozonu“ nebo „Dangerous to the ozone layer“ na každý obal nebo výrobek,
- b)
v průvodní dokumentaci uvádět název a označení regulované látky, její množství, upozornění na nebezpečí pro ozonovou vrstvu Země a doporučený způsob zneškodnění,
- c)
na vyžádání ministerstva, inspekce, České obchodní inspekce nebo příslušného celního úřadu předložit dodací list, případně celní doklady k jejich kontrole.

4) všech výše uvedených právnických i fyzických osob: s vyřazenými regulovanými látkami a s vyřazenými výrobky regulované látky obsahujícími zacházen dle odpadářské legislativy o zacházení s nebezpečnými odpady.

Poznámka:

uvedený materiál je zpracován se snahou o maximální jednoduchost a stručnost. Z tohoto důvodu obsahuje pouze nejzákladnější výběr zákazů a povinností.

V příštím čísle Zpravodaje se budeme obdobně věnovat skleníkovým plynům.